

GAZETA TRANSILVANEI.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 59.

BRASIOVU, 12 Augustu 31 Iuliu

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 11 Augustu.

„Turcii inca n'au reusitu a inecá ostirea rúscá in Dunare“, ne spunu buletinele diariere- rúscófile, „r' noi suntemu atatu de comple- tati a le crede, ba amu merge inca mai departe, am cred' bucuros ca nici mane, nici poimane, nu n'icidate nu le va succede turciloru a nimici o armata de 300,000 cumu e a rusiloru. Dér' se speramu in patientia rezultatulu marei batalii de la Bulgari'a, care, dupa cumu se anuntia din Constantinopolu, este iminenta.

Turcii au inceputu a face miscari ofensive, adu unele puncte cu cavaleri'a loru, acompa- nate de cete de irregulari. Pana acuma inse au respinsi in tóte partile. Positiunile, in cari armat'a rúscá, sunt fórte bine fortificate, de acést'a inse rusii mai dispunu si de o cavaleria inca odata asia de númeroa cá a turci- loru. Intre satulu Lascar de lenga Plevn'a si riulu turci'a avú locu unu asemenea atacu, care s'a nuntiatu cu total'a fespingere a cavaleriei turcesci. Rusii se ferescu de a se angagiá seriosu inainte de a le voru sosi tóte ajutóriale. Pana la 7 Aug. au preste 30,000 ómeni la Plevn'a. In fiecare trece cate unu transportu de 10,000 ómeni pe caru Barbosí. Dela 4 pana la 8 Augustu au trecutú acolo 40,000 ómeni, intre cari 3000 cavaleristi si 5000 artileristi cu 56 tunuri.

Tóte aceste trupe se dirigu fora intardiare pe campulu de lupta. Alti 15,000 ómeni, cari au trecutú dela 8 Augustu incóce, voru ocupá lini'a de frontu pe malulu sténgu, inlocuindu trupele cari au fostu chiamate in Bulgari'a. Asia se crede, ca armat'a rúscá din faci'a Plevnei va se aiba in marea dile aprópe 100,000 ómeni, afara de arma- ta romana, care se asigura, va trece, tóta, Dunarea si va cooperá la tóte miscarile.

Quartierulu generalu romanu nu mai este la Plevn'a, a plecatu de acolo, dér' nu se scie, séu de se scie nu se spune unde. In 7 Augustu a sositu principele Carolu in Craiova unde s'a intal- nutu cu Dómn'a. De acolo a plecatu éra in cuarti- erulu generalu. Telegrama ale diarielor straine spunu ca Domnitoriulu a plecatu impreuna cu Dómn'a la Turnu-Magurele, pe unde va trece Dunarea intrég'a armata romana. Corespondinti'a ce o reproducemu mai josu din „Romanulu“ cons- tata ca au trecutú la Nicopoli pana acuma trupe romane in numeru de vreo 25,000 ómeni. La tóta intemplantarea contingentulu, celu voru dá romanii va fi fórte insemnatu si va cadé greu in cumpan'a decisiunei bataliei uriasie, ce se astépta.

In strensa legatura cu miscarea trupelor romane trebuie se sté si calatori'a dlui ministru presiedinte Ioanu Bratianu in quartierulu generalu alu imperatului Alesandru. Déca este adeveratu ca imperatulu a fostu intodéun'a aplecatu a face conditiunile cele mai favorabile principelui Carolu si armatei romane, atunci potemu se speramu, ca presentia dlui Ioanu Bratianu in quartierulu im- peratescu va avé de resultatulu aplanarea tuturor diferentiiloru cate voru fi esistatu séu se voru fi nascutu cu timpulu intre comand'a rúscá si romana:

Nu va fi superfluu se accentuamu in trécatu, ca, dupa a nóstra parere, bataliile dela Plevn'a au schimbatu in catuva situatiunea armatei romane in privint'a politiceii internationale. Pre candu mai inainte s'ar' fi potutu dice, ca romanii trecundu Dunarea au luatú ofensiv'a, astadi trebuie se se dica, ca chiaru defensiv'a a pretinsu dela trupele romane cá se dé totu concursulu posibilu armatei rúscé la batali'a decisiva, ca-ci déca ar' invinge turcii, ar' fi periclitatu in gradulu celu mai mare insusi teritoriulu Romaniei. Casulu acést'a l'a pre- vedutu si dlu Dimitrie Bratianu in brosiur'a s'a,

care consimte cu o asemenea ofensiva dictata de legile defensivei.

In cas'a comuniloru (deputatiloru) din Londr'a a fostu intrebatu ministeriulu, déca are informatiuni despre tratatulu dintre Rusii, Germani'a si Aus- tri'a relativu la impartirea Turciei. Sir Northcote a datu in numele regimulu unu respunsu evasivu, care nu a multumitu. Cestiunea tratatulu pretinsu este de mare insemnatate, ventilanduse tocmai in ajunulu intalnirii imperatiloru Germaniei si Austriei, care va avé locu la Ischl. Déca s'ar' adeveri catu de puçinu banuie'l'a deputatulu englesu, multe ar' appare in alta lumina. Amu intielege indata silintiele, ce si le-au datu cabinetele din Berlinu si Vien'a pentru localisarea resbelulu, pentru de a tiené in freu pe Serbi'a si chiaru si pe Romani'a. Ce rezultate ar' poté se si astepte aceste mici state dela o actiune bellica, candu cei mari voru se impartia totulu intre sine?

Cei mici inse potu se fia bineveniti a dá ajutoriu celoru mari, candu acestora nu le merge tocmai dupa placu, pentru aceea se asigura din nou ca si Serbi'a va intrá catu mai curundu in actiune, ca 'si-a tramisu deja militiile la frontiera etc. Foile, cari se tienu a fi inspirate ne lasa se spe- ramu chiaru, ca imperatulu Wilhelm va cautá se liniscésca pe imperatulu nostru despre miscarea serbiloru si se-lu induplece a incuviintá cá se intre si Serbi'a in actiune. De alta parte se vor- besce multu de-o aliantia intre Greci'a si Serbi'a. Greci'a in adeveru, ca se prepara seriosu pentru resbelu. Momentulu e dér' destulu de gravu pentru a dá nutrementu combinatiuniloru celoru mai cutediate politice. Pare ca acuma suntemu abia inca in ajunulu conflagratiunei celei mari orientale.

Anglezii continua a imbarcá trupe si munitiune pentru Malt'a. Este prea naturalu ca si Angli'a voiesce a-si presentá politi'a (cambiulu) candu se va face impartiel'a. Tóte aceste poteri mari trebuie mai multu séu mai puçinu se regrete ca operatiunile rúscé s'au intardiatu in urm'a bataliiloru dela Plevn'a si ca prin acést'a s'a amanatu si terminulu licuidatiunei Turciei. Numai turcofilii nostri din Budapesta iubiléza cu desevirsie asupra succesulu lui Osman-pasi'a. Óre bucuri'a loru se fia nein- teressata, dictata numai de iubirea catra turci? Nici-decemu. Nu mai puçinu voru se impartia si ei, — se impartia cu turcii dominatiunea asupra popóreloru orientulu. Ce le remane atunci acestor'a?

Eramu se uitamu de principele Nichit'a. Elu deocamdata nu face politica multa, dér' bombar- déza pentru aceea barbatesce cetatea Niksich. Se astépta in fiecare di cá acést'a cetate se cada in man'a muntenegriniloru. Principele Nichit'a se pre- para pentru intrarea triumfala in Niksich, pentru care scopu, scriu turcomanii, 'si-a facutu o uni- forma nou de noitia, cá si candu principele Munte- negrului n'ar' avé, decatu numai unu rondu de haine!?

Amu atinsu de asta data mai multu decatu amu intentiunatu cestiuni politice. Se finimu cu scirea, ce ne-o aduce „Agenti'a Havas“ din Vien'a 8 Aug.: „D. Cogalniceanu, ministru afaceriloru straine alu Romaniei, parasesce Vien'a spre a se întórce in Bucuresci. Inainte de a plecá, d. Cogalniceanu, a avutu o lunga intre- vorbire cu contele Andrásy. Credemu, ca s'a stabilitu unu accordu perfectu intre cei doi ómeni de statu asupr'a cestiunei caliloru ferate.“

Lasamu se urmeze corespondinti'a susu me- morata:

„Bulgareni, 6 Augustu. — Astadi o parte a cavaleriei turcesci ajutata de 5,000 de cerchezi, a incercatu a infrange lini'a rusiloru intre Plevn'a si Selvi. Turcii au fostu respinsi cu mari perdiri. Dupa ultimele sciri sosite aici, per- derile rusiloru in batali'a dela 30 si 31 ar' fi fostu de vreo 5,000 morti si raniti. Rusii s'au intaritu in dilele acestea in giurulu Plevnei si cu

ajutórele sosite potu pune astadi in lini'a de bata- lia vreo 70,000. Pe lenga acestea trebuie a adaugá trupele romane ce au sositu si sosescu la Nicopoli si care voru formá estrem'a drépta a rus- siloru caror'a le aducu unu pretiosu contingentu de vreo 25,000 de ómeni. — P'aci se crede ca o batalia decisiva este iminenta.“

Dela adunarea generale

a „Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a po- porulu romanu.“

Blasiu, 6 Augustu st. n. Precumu mai tóte adunarile romanesce publice, fia acelea eclesiastice, nationali-politice, séu curatu literarie si de cultura generala, dau materia multa si instructiva pentru publicistu, intocma se intempla si cu acést'a adu- nare dela Blasiu, care ce e dreptu, nu a fostu mai númeroa, decatu cea tienuta in a. tr. la Sibiu, inse barbati de distinctiune au venitu totu asia de numerosi, anume Sibiuulu fú representatu aici in modu eminentu prin sommitati si alti barbati distinsi, dd. consiliari, membrii de ai ven. con- sistoriu, professori dela institutulu theologicu si pedagogicu; chiaru si comerçiu de acolo avú pe unu demnu representante alu seu. Cu totii au fostu din Sibiu 15 membrii. Intru asemenea avuramu in miuloculu nostru membrii celebri dela Clusiu, Reghinu, din muntii apuseni, dela Alba-Iul'i'a, Aiudu, Murasieni si de airea. Dela Budapesta veni dn. cavaleru Ioanu Puscaru, membru alu curtii supreme cu doi fii ai sei. (Déra din Bra- siovu? Red.) Dela Fágarasu, Naseudu, Sighisióra, Timisióra venira telegrame de felicitare si doritórie de unu successu deplinu.

Decursulu lucrariloru nu me afu in stare a vi'lu descrie dupa cumu ar' meritá. Aflése pentru acést'a si astadata una péna mai vigorósa. Atata totusi ve insemnu pe scurtu, ca siedintiele se deschisera de catra ilustrulu domnu presiedinte consiliariu de curte Iacobu Bologa, prin unu discursu ascultatú cu atentiune atatu mai mare, cu catu in acela se atinsera cateva momente istorice privitórie la institutele de cultura inteme- iate in Blasiu de 120 de ani incóce. Pagine de auru le numí dn. presiedinte acelea parti, in care se asiediasé „léganulu culturai intelectuale si mo- rale alu poporulu romanescu, palestra a Museloru, in care erá se se astempere setea de sciintie; mama a mai multoru institute, care mai alesu dela 1850 incóce se inmultira in mai multe tienuturi locuite de romani, si cu acelea corifeii literaturai si atletii culturai nóstre, prin care ne puseramu in stare de a ne apropié si alaturá de lumea in adeveru civilisata.“

De ací dn. presiedinte invitá pe adunare cá se mergemu la biserica spre a asistá la s. liturgia si la parastasulu, ce este a se face in memori'a preafericitulu metropolitu si membru fundatoriu Alesandru St. Siulutiu. Intre acestea Escel. Sa domnulu arhiepiscopu si metropolitu Ioanu Vancea, dupace asistase la deschidere, se de- partá spre a pontificá in oficiulu divinú, in care fú asistatu de 14 preoti si 2 diaconi. Dn. proto- popu Blasianu a tienutu predic'a panagerica din amvonu. Dela biserica adunarea esi la momentulu preafericitulu metropolitu Alesandru, unde presie- dinte adunarei depuse doue cununi frumoase, cu care ocasiune puçinele cuvente pronuntiate de dom- ni'a s'a fusera curmate prin aceea, ca'lu innecare lacrimile, cá si pe ceilalti ascultatori de prin pre- giuru. Erá unulu din momentele sublimi ale vie- tii omenesci. — Cuventele presiedintelui la mor- mentu fusera acestea: „Primiti binecuventate re- masitie pamentesci tributulu gratitudinei, pe carele singuru vi'lu potemu dá noi, si cunun'a victoriei reportate de marele sufletu, care a locuitu in voi. Éra tu suflete nobile cauta din inaltimea, in care

te afli, si vedi, ia convingerea, ca nu te-amu uitatu si nu te vomu uitá.“

Inscriptiunea de pe cunun'a impletita din flori naturali si legata cu pantlice tricolore tramisa de catra femeile romane din Abrudu suná:

„Metropolitului Alesandru Sterca Siulutiu!“

In viétia ai luptatu si interesele romane cu bravura ai aparatu. Natiunea te va glorificá.

In semnu de pietate Abrudenele depunu acésta cununa pe mormentulu rece!“

Inscriptiunea pe cunun'a impletita cu multa elegantia si gustu, tramisa de catra femeile romane din Clusiu erá:

„Civii romani din Clusiu

Metropolitului Alesandru St. Siulutiu.“

Intorcandu-se adunarea in localulu siedintieloru, se alesera tóte comisiunile prevedute in programa. — De aci adunarea trecu la una mésa comuna, la care participera 124 de persóne. Aici dn. presiedinte ridicá toastu pentru gloriós'a si indelung'a viétia a Maiestatiei Sale imperatului si regelui Franciscu Iosifu I, a familiei si intregiei sale dinastii, dupa care mai urmare unele toaste, ap'i més'a se redicá. Dupa mésa comisiunile se apucara de lucrarile lor. Sér'a se deschise una petrecere de dantiu pentru junime. Acestu balu fú cercetatu preste tóta asteptarea de catra unu numeru considerabile de familii din locu si din tienuturi diverse.

Siedinti'a II se potu deschide numai la 9³/₄ óre. Lectur'a processului verbale dete ocazioni la discussiuni subtili. Trecundu la punctele programei, se da lectura reportului anuale alu comitetului prin dn. v.-presiedinte protopopu Ioanu V. Rusu. Dupa acést'a urmá reportulu dlui casariu capitanu Stejariu. Din acést'a ese, ca Asociatiunea are capitalu de v. a. fl. 68,527. Acestu capitalu nu e mare, dér' se nu perdemu din vedere, ca pe temeulu §. 26 din veniturile anuali numai 1/5 parte se póte capitalisá, éra 4/5 se dau pe fiacare anu spre scopurile diverse ale Asociatiunei.

Dupa unu altu punctu alu programei se puse la ordinea dilei lectur'a unei dissertatiuni a lui G. Baritiu: „Idei fugitive despre industri'a de casa si industri'a mica“, care tienu 1/2 óra. Alte doue dissertatiuni ale domniloru dr. Gr. Silasi si dr. I. Alexi dela Naseudu remasera pentru scurtimea timpului, inse se voru publicá. Urmara reporturile comisiunilor alese eri, care au datu ocaziune la discussiuni fórté lungi. Anume la budgetu se aratá zelu fórté laudabile de a face catu mai multa economia; atata numai ca a despica perulu in doue, n'au succesu pana acumu la nimeni, si cu tóte asemenea incercari in locu de a se ajunge scopulu economiei, mai vertosu urmédia daune.

Regulamentulu pentru infintiarea de sectiuni scientifice s'au adoptatu in unanimitate, a remasu deci cá se se realisédie.

Operatulu comisiunii emisse in anulu trecut pentru revisiunea „regularei midiulóceloru spre ajungerea scopulu Asociatiunei transilvane“ votatu in a. 1870, fú respinsu cu mare majoritate.

Dupa més'a stralucita ce a binevoitu a dá Esc. S'a dn. mitropolitu la 100 óspeti, pe la 4 óre se continuara lucrurile pana la 9 1/2 óre, fora a se poté terminá.

Blasiu, 9 Aug. st. n. Siedinti'a de astadi se deschise la 9 óre dem. In acést'a se alese comisiunea verificatória a celoru din urma processe verbali pentru casulu departarei membriloru. Dupa acést'a se defipse loculu venitórei adunari generale la Siemleu in Salagiu, de unde invitarea venise de 2 ori. In dilele din urma adunarea fú invitata si la Sighisior'a pe a. 1878. Cei presenti detera espressionea multiamitei celei mai calduróse pentru acésta invitare, cumu si dorintiei cá la Seghisior'a se fia invitata adunarea pe a. 1879, candu dóra s'ar' poté infinti'a si una mica espositiune.

Trecundu adunarea la alegerile de pe trei ani, s'a aclamatu in unanimitate de presiedente ilustrulu Nestoru alu literaturii nóstre dn. canonicu prepositu Tim. Cipariu, éra de vicepresiedente dn. consiliariu de curte Iacobu Bollog'a, carele de si fusese prea decisu a renuntia pentru totu-déun'a la conducerea afaceriloru Asociatiunei, totusi se supuse vointiei comune a membriloru alegatori din carii mai remasera 49 pe locu, ca-ci ceilalti plecaseru cu trenulu matutinu.

Celelalte alegeri se facura dupa repetite suspinderi de siedintia prin scrutiniu secretu si s'au alesu:

Membrii ordinari: P. Dunc'a cu 47, br. Ursu 46, I. Rusu 46, El. Macelariu 44, Ios. Siulutiu 46, I. Popescu 44, Harsianu 46, Dr. I. Mesiota 33, Ales. Lazaru 35, Dr. Il. Puscaru 36, Dr. Borcea 27, Pred'a 22. Au mai castigatu si alti membri dela 21 voturi in josu. Unele voturi se resipira fora nici unu scopu. 2 liste de voturi au fostu cassate de catra adunare.

Membrii suplenti: M. Boieru 45, Comisia 26, Dr. Barceanu 44, Brateanu 42, Drocu 33, Petri 33 voturi.

Secretariu I: G. Baritiu 46, Secretariu II: dr. Ios. Hodosiu 23. Cassariu: Const. Stejariu 45. Controlloru: Dr. Eug. Brote 22. Bibliotecariu: Petrescu.

Unu altu momentu sublime urmá dupa alegeri, acela fú venirea nou alesului presiedente in siedintia. Cu voce tremuranda declará, ca de si apasatu de ani, se supune vointiei comune, ofere inse sum'a de 500 florini in una obligatiune de statu dela 1860 cu ai sei cuponi incependu dela 1 Nov. a. c. si cu conditiune, cá venitul acestui capitalu si in casu de a esi la sorti, insusi capitalu se se numere in 3 parti egali la fondulu Asociatiunei transilvane, la alu Academiei si la alu Theatrului. Dn. canonicu prepositu Cipariu mai numerase 200 fl. la inceputu cá membru fundatoriu. Asia donatiunea s'a de acuma fú acceptata de catra adunare cu adeveratu entusiasmu care decise a se administrá sub titlulu: Fondulu Timoteu Cipariu.

De presiedenti ai sectiuniloru s'au alesu pe trei ani, dn. Cipariu la S. filologica, dr. P. Vasiciu la S. sciintieloru naturali, G. Baritiu la S. istorica.

In fine sesiunea de trei dile fú inchisa de catra presidiulu vechiu prin unu discursu plinu de recunoscintia caldurósa indreptata la adress'a locuitoriloru Blasiului si anume la primaria, la comitetulu arangiatoriu, in a carui frunte stetese nepregetatoriulu domnu canonicu Ioanu F. Negrutiu si dn. primariu Carolu Schiestl.

La adunarea acést'a s'a observatu cu placere, ca sexulu frumosu asistá la discussiunile adunarei cu perseverantia, uneori pana la inchiderea siedintiei; proba invederata acést'a de frumósele sentimente ale femeiloru nóstre.

In sér'a din 7 Augustu dn. prepositu si alesulu presiedente intruni la cina pe toti dnii membrii ai Asociatiunei cati nu apucasere a pleca cu trenulu, cumu si pe alti óspeti, in numeru de 72. Cu acea ocaziune ne surprinse cá si in serile precedente mic'a céta de calusieri costumati in portulu loru stravechiu, carii esecutara diverse dantiuri nationali, cu precisiune, din care se vedea curatu, ca ele erá regulate de una intelligentia superióra, si ca prin urmare acelea dantiuri au se-si reoocpe in viétia nóstra sociale loculu acela, din care nu ar' fi trebuitu se scapete nici-odata.

Inchiaiu scurt'a mea relatiune cu convingere, ca aceste trei dile voru remané multu timpu in memori'a celoru carii le petrecura aici. In catu pentru portarea publiculu nostru, lasu cá se vorbésca auctoritatile politice locali si dnii corespondenti maghiari, carii au asistatu la siedintie, la més'a comuna si la cea metropolitana, primiti fiindu cu tóta candórea si pe lenga espressionea regretulu nostru, ca dece nu au venitu mai multi.

Restulu 'lu veti cunósce din processe verbali, si din celelalte acte, care tóte se voru publicá in organulu Asociatiunei. Din acelea veti aflá intre altele, ca in stipendia si subventiuni au se se impartia pe a. v. preste 4000 fl., si ca in dilele de siedintie se mai adunara la fondu preste 1200 fl. v. a., sume respectabili peniu dilele nóstre.

Credu ca decursulu acestei adunari a demintitu faimele monstróse, altele si reutatióse, cate se latiseru cá de 2 luni incóce despre tienerea si netienerea ei.

Scóterea draciloru.

(Urmare si fine.)

II. Si acumu se se apuce procurorii provocati de turdeni, cá se cassadie cateva sacramente (taine) si alte vreo 32 de pagine din ritualulu bisericeii resaritene. Publicistii maghiari se provóca de 40 de ani neinctatu la simtiulu de dreptu si dreptate asia cumu este elu desvoltatu la poporulu Britanieii mari. In adeveru, de ar' cutezá cineva se atace in Angli'a vreo religiune in modulu aratatu acilea, ai vedea meetin-

guri (adunari) de cate 20--30 mii de omi protestandu, si sute de diarie luandu partea catra atacatu. Déra ni se dice: popii romanesci se scótia draci din maghiari si din sasi, ci nu din romani de legea lor. Fórté bine, respundem noi; opriti pe maghiari si pe sasi, cá se nu erá in puterea vindecatória a rogatiuniloru Vasilie celu mare si Ioanu Chrisostomu, nu'i lasa se mérga la popii romanesci, cá se nu se espu de a'si luá respunsulu datu de Isusu Christu muierii din Canane'a. Nu credemu se póta cine probá in modu authenticu, ca vreunu preotu romanescu ar' fi chiamatu vreodata la sine pe vreunu individuu de alta confessiune, cá se'i citata rogatiunile exorcismului; din contra, noi suntem in stare se producemu casuri, unde nu numai in dividi singuratici, déra mai multi membrii di unele familii de alta confessiune mergu la casu unu preotu romanescu mai betranu si renuntu pentru pietatea sa, cá se lu róge, se citese rogatiuni cutarui membru bolnavu, alu familii care medicii l'au parasit. La ocaziuni de ase se deschide regulatu intre preoti si stáru una conversatiune camu de cupriasaia unu.

— Amu auditu „tiszteletes úr“ ori „Geistliche Herr“, ca rogatiunile dvóstre au putere vindecatóre.

— Déca vrea Ddiu si déca bolnavulu crede.

— Te rogu se vindeci si pe acestu bolnavu ca am cercatu destulu cu muieri maiestre si cu domnulu doftoru dela Turd'a si nu i'au ajutat nimicu; am cheltuitu cu elu pretiulu dela unu calu, am datu si bucate si cara de lemne; déca pe semne ca'lu torturédia necuratulu, ca-ci nimicu nu'lu póte vindeca.

— Jupane dragulu meu, eu nu ve pot ascultá cererea, ca dvóstra sunteti de alta lege, nu credeti cumu credemu noi romanii. Duce-ti la parochulu dv., ca este omu prea cumu se cade se ve faca elu rogatiune frumósa, séu se ve vindrepte la altu doftoru bunu in Clusiu.

— Ba diu, noi nu ne vomu mai duce, ca am amblatu destulu fora nici-unu folos. (Si mam'a, femeia séu sor'a nefericitulu aflanduse dela fačia, incepe se planga.)

— Bine ómeii buni, intielegeti odata, ca nu sunteti de legea mea, nu poteti crede cá nu si me faceti se am cele mai mari neplaceri de popii vostrii.

— Scii una parinte, noi nu ne miscamu de locu, pana nu vei citi macaru numai una rogatiune de ale dvóstre.

In fine preotulu romanescu se indupleca si se dice, cá se lase pe bolnavu acilea pana in ceealaltu di. Audiendu acésta bolnavulu, se rapede la oltu popa, ii saruta man'a (mérgecsók), ii multamesce cumu scie mai frumosu si din acelu momentu 'lu vedi ceva mai linistitu. In alta di demanétia pe nemancate preotulu 'lu conduce in chilia separata déca o are, déca nu, in gradina la unu locu mai singuraticu si incepe oficiulu exorcismului. Déca nu mai curendu, pre candu citese alu doilea blastemu alu lui S. Vasilie, déca nefericitulu pricepe limb'a nóstra numai pe diumetate unu bunu cunoscatóriu de natur'a omenésca ar' potea observá extraordinari'a agitatiune, ce se petrece in sufletulu celui bolnavu, dupa care de siguru iar' placea se'lu mai observe in aceea situatiune, a dou'a si a trei'a di.

Esista in Ungari'a si Transilvani'a Mediéna forensis? Dá ori nu? Déca esista, in locu se alegati la procuroru, insarcinati pe medicii fisici, pe carii platiti, cá se se interessédie de casuri ca acestea si se nu'si pregete a face unu studiu seriosu din ele. De ar' fi pe la noi medici anglii si francesi, si-ar' pune these din cele mai interesante in acésta materia.

Pre candu scriemu aceste, unele diarie maghiare 'si batu jocu de poporulu nostru, ca-ci mai crede in draci, diavoli, demoni, satane, spirite necurate s. c. l. si pretindu se ne fia rusine de acea superstitiune. Afle publicistii maghiari, ca moza de acésta credintia a poporulu nici-unu picu nu ne este rusine; antaiu pentru-ca nu este unu singuru poporu pe lume, care se nu créda in spirite, in demoni buni si demoni rei*); alu doilea ca acésta credintia la romani este multu mai vechiu decatu Christianismulu, hereditata din cea mai departata activitate, precumu póte sci ori-cine a facutu studiu comparative intre religiunile antice si intre Christianismu; alu treilea ca déca totusi ac

* Ce comedii nu se facu de esemplu la maghiari ca „Fejér ember“, cu „Sz. Kristoforus“, cu „Spiritus“, cu „Boszorkány“, cu „tündér léány“ etc. etc.

ar avea loc rusinea, atunci aceea cade pe fața celor care n'au suferit cu nici-unu pretiu cultivarea poporului românesc în limb'a sa maternă națională. Rusine? Se înfrunte d'nsii, deca au curaj, pe acelea d'omne frumoșe și elegante, care s'au arădat în vreo grijă mare, în calamități, în boale, densele, barbatii s'eu pruncii lor, trimitu pe sub mână prescuri, parastase, temăia și faclii de c'era pe la biserică românești, cerendu că se fie pomenite la s. liturgia. Feréscă-ne Ddiu că se fimu descoperitu acestu lucru în forma de muștrare pentru acelea d'omne; din contra, le admiram credința, pietatea și tari'a lor de spirit în aceste timpuri de corupțiune desfranată, de necredință, de nihilismu propagatu prin press'a materialista și atheista.

Sunt dieci de ani, de candu barbatii cei mai erudiți ai bisericei anglicane s'au pus cu totu studiu în institutiunilor bisericești orientate și în cartilor sale rituali. Cu catu le știe mai profundu, se întielege, cu ajutorulu lui — cu atatu le admira mai mulu. În la noi acesti omeni petrecu de secolu în această patriă cu romanii, foră că se scia mai multu de pre clasicele n'ostre institutiuni eclesias-tice, de catu a-si bate jocu de oláh beszerika, oláh vladisa, oláh popa, oláh kaluger, oláh fitsor, oláh fáta, oláh papák fiiai repetáltathassanak etc. Și chiaru teologii lor nu cunoscú nimicu din ale n'ostre institutiuni, care în partea lor cea mai mare suntu cele antice ale christianismului. În această este rusine grósa. Unii mergu pe la universitatile Germaniei, unde multi profesori rússesci se afle dela densii câte ceva și despre religiunea romanilor. Nu sciu se spuna nimicu de omnia-ajuta, ci iau recursu la fabule, la calumnii, la inbalaturi despre superstitiunile românești, pe care deca le-ar' cunósce ethnographii germani, ar' stá incremeniti, precumu stá unu baiasiu candu dá preste câte una vena de aur, massiva că man'a unui omu.

Amu întretienutu prea multu pe lectorii nostri cu această materia uritósa, ne tienuramú inse de datoria a ne trage odata computu limpede înca și cu aceea, cari voru se ne bage în criminalu, ca-ci nu voimú se ne abatemu dela cultulu nostru religiosu și nu ne supunemú la art. 13 et 14 că se ne calvinimú.

În catu pentru parochulu actualu gr. res. din St. Mihaiu, cu numele Moldovanu, afle lectorii cari nulu cunoscú, ca acela este unulu din preotii cei mai de reverență în archidieceșă, și atatu de stimatu de es. de catra repausatulu br. Miske, în catu vedindu acest'a portarile acelu preotu și zelulu seu pentru cas'a Domnului, făcú donatiune bisericești românești din locu între altele una mosióra în valóre de 1200 fl. Comun'a e pușcinu numerósa; și totusi acestu parochu se faci luntre și punte pana ce înaltia una biserică respectabila de pétra, casa parochială și casa frumósica de scóla, înmultí veniturile bisericesci și scolastice spre mirarea multora și spre confusiunea altora. Erá aprópe preste potintia, că unu preotu că acest'a cu viétia de modellu, se nu traga asupra-si ura și resbunare. Comentaru ulterio-ru si potú face lectorii.

Barcensis.

Batalia dela Plevn'a

Este interesantú a cunósce parerea diuaristi-cei rússesci asup'r'a evenimentelor dela Plevn'a. Între tóte se distinge diariulu „Golos“ printr'unu limbagiu aspru criticatoriu dér' totodata demnu și moderatu. Nu ne intra în capu, scrie numit'a fóia, cumu a potutu se-i succéda lui Osman-pasi'a a se asiedia cu corpulu seu la Plevn'a, dupace trecura nu mai pușinu de 5 septamani dela trecerea Du-narii. „În toti articolii, în tóte notițiile n'ostre amu accentuatú pericollulu, care amenință armat'a n'ost'ra din partea Vidinului... Sciamu ca între militarii nostri suntu multe talente escelente, dér' ne temeamu ca se voru aflá si mediocritati incre-dinte în sine, cari voru fi în stare a prapadi sute de mii de ostiri. Asia s'a si întemplatú si nu pregetamú a face această marturisire. Cu tóte aceste inse avemú firm'a sperantia, ca cu curagiulu de a spune adeverulu foră infrumsetiarea lucrului si cu o vointia tare și neclintita vomu reesi victoriosi din luptele de față...“

Unu corespondentu alu „Romanului“ scrie din Bulgareni, unde se aflá cuartierulu generalu, despre batalia dela Plevn'a între altele, ca drépt'a și centrulu armatei rússe au fostu respinse, dér' sténg'a armatei rússesci, sub principele Siakofskoi a luatú tóte positiunile pana în orasiu și generalulu Skobelev celu teneru la arip'a sténga estrema, a

intratu în orasiu și l'a ocupatu. Respingerea cor-pului principalu a forțiatú inse arip'a sténga se se retraga înapoi. „Eu am fostu incredințiatu, ca gen. Skobelev a petrecutu nóptea de 31 Iuliu chiaru în Plevn'a. Krüdner avea 36 bataliuni și 150 tunuri... La cuartierulu generalu se striga multu contra modulu cumu a fostu pregatitu ata-culu. Se pare ca la acést'a batalia a fostu o con-fusiune desolanta, mai cu séma la retragere, care n'a potutu fi prevediuta. Cu tóte astea idee'a de a înlocui pe Krüdner este cu taria respinsa la cuar-tierulu generalu...“

„Turcii forméza acumu unu segmentu, care acopere Plevn'a dela Grivic'a pana în drumulu celu mare... Catiua dintre prizonierii scapati spunu, ca la Plevn'a se afle multi oficerii straini, cari céerca se opreasca atrocitatile, dér' n'au nici o putere pentru acést'a. Gasescu multa descuragiare chiaru printre oficerii cei mai inteligenti, cari nu se indoiescu unu momentu despre rezultatulu atacu-lui viitoriu, dér' cari sciu ca tóta acést'a con-fusiune și perdere este rezultatulu unei rele întoc-miri... Aici se discuta sortii unei campanii de érna. Totu corpulu gardei imperiale a pornitu dela St. Petersburg; elu trebuie se soséscă corundu pe campulu de lupta. Miscarile lui Suleiman-pasi'a nu suntu tocmai cunoscute. Se dice ca o parte din armat'a s'a e la Plevn'a, dér' nu se scie ni-micu esactu. Eu credu ca Suleiman are cu densulu 50,000 turci... Sanatatea armatei rússe e esce-linta. Un'a din cauzele mariloru perderi la Plevn'a e și aceea ca gen. Gurko a înaintatu prea departe, a tienutu prea multu trupele în focu, candu pri-mise ordinu că se faca o miscare de retragere.“

Totu despre această batalia aduce o corespon-dință a „Pressei“ urmátórele amenunte:

„Mai antaiu de tóte trebuie se destingemú cele doue evenimente de arme, cari s'au petrecutu la Plevn'a și dintre cari unulu a avutu locu la 8/20 Iuliu, pre candu celalaltu s'a întemplatú la 18/30 Iuliu. Celu alu douilea fú cu multu mai importantu și mai sangerosu, decatu celu d'antaiu; într'amendoue inse rússii n'avura bunu successu. Într'amendoue fú nepotrivire de fórtie între turci și rússi cu multu mai mare, decatu se sustiene. În totu casulu disproporțiunea a fostu cu multu mai mare în primul atacu. În celu alu douilea luara parte cam 50,000 rússi și 60,000 turci. În dimini't'a dilei de 18/30 Iuliu rússii atacara positiunile turciloru. Reusira în modu completu de partea stanga, comandantele cav. Skobelev celu june, intra în Plevn'a, dér' nu se potú mantiene din caus'a nesuccesului aripei din drépt'a; și a dou'a di trebui se se retraga. Generalulu princ. Siakofskoy ocupá cateva positiuni fórtie importante și se dice, ca se mantiene înca la Tucaniti'a, fórtie aprópe de Plevn'a. Acést'a erá inse partea cea mai usióra a întreprinderii. Partea dificilă erá de a deveni stapani pre întaririle construite de turci, între Plevn'a și Grivitză, pe trei linie, astfelu ca, luandu în posesiune pe cele d'antaiu, trebuia se ia pe cele alte doue. Rússii ocupara prim'a si în parte a dou'a întarire, dér' nu putura patrunde pana la cea de a treia; respinsi încercara cu unu admirabilu curagiu de siepte ori asultulu. Perderile fura fórtie grave și unele regimente fura aprópe distruse. Murira mai multi coloneli și se dice, ca au caditu chiaru dintre generali; alții au fostu raniti și perderile se spune ca s'aridica la 10,000 ómeni aprópe, morti și raniti. Remasitiile corpuriloru invinse s'au retrasu la 30 chilometre aprópe de Plevn'a. Din ferieirea rússiloru turcii n'au avutu de locu cavaleria. Acumu rússii s'au apropiatu din nou de fortificatiunile turciloru și se gasescu la o distantia de 15 séu 20 chilometre departe. Nu este de creditu ca turcii voru luá ofensiv'a. Voru trece de siguru 5 séu 6 dile mai nainte că rússii se ia ofensiv'a, fiindu ca au de completatu cu noui trupe golurile facute de catra ferulu și tunulu inamicu. CREDU CA NU VORU DÁ O nóua bataia mai înainte de a fi în stare că se bage în lupta 80 séu 90 mii ómeni, sprijiniti de catra o formidabila artileria. Sosescu necontentu noue trupe dela Zimnicea.

... „Nu s'a terminatu înca construirea celui de alu douilea podu dela Zimnicea la Sistovu. Insul'a Verdun este déjá unita cu cealalta și s'au preparatu déjá multe barace și multu materialu pentru marele podu de pre Dunare; dér' voru trebui înca alte 15 séu 20 dile pentru-cá se'lu termine.“

Din comit. Bistritia-Naseudu, Iuliu 1877.

Onorata Redactiune! Spre a refrange moti-vele și argumentele, aduse și publicate în „Pester Lloyd“ de clic'a maghiaróna și reu voitória romaniloru din Rocn'a-vechia (Ruconium), care im-preuna cu vestitulú Kóos a lucratu la ruinarea scólei confessionali de acolo și a esoperatu de cu gendarmeri'a s'au spartu usile și s'au scosu cu fortia recușite și scolarii din edificiu scólei cladite de mosi lorú granitarii; spre a documentá cumca tóte pretensiunile ilusorie și asertiunile lorú suntu numai scornituri și mintiuni, binevoiti a publicá recursulu urmatoriu catra ministeriulu de

culte și instructiune referitoriu la caus'a scólei din Rocn'a, cá on. publicu romanu se se convinga despre starea lucrului și se véda, cumu se protegéza acumu scólele n'ostre confessionali:

„Escelenti'a Vóstra! Cu stima subscrisulu senatu scolasticu confessionalu greco-catholicu se afle necesitatú în una cauza, prin care despre o parte cu violarea legiloru sustatórie în vigóre și garantate prin insasi constitutiunea, scóla confessionale gr.-cath. din opidulu Rocn'a vechia se despóie de proprietatea s'a privata, ér' despre alta parte această scóla din lips'a unei localitati corespondentorie are se înceteze cu totulu, a recurge la Esc. Vóstra din acelu motivu, pentru-ca presupunemú, ca la emanarea ordinatiunei din 10 Octobre 1876 Nr. 21180 și din 7 Novembre 1876 Nr. 26215, prin care s'a demandatu a se golí localulu propriu alu acestei scóle confess. gr.-cath. și a se transpune inspectorelui scolasticu regescu din comitatulu Bistritia-Naseudu, au conlucratu parte informatiuni sinistre și parte nu a fostu deplinu cunoscute relatiunile dreptului de proprietate privata a scólei confessionale gr.-cath. față cu localulu din cestiune. Deci cu stima subscrisulu senatu scol. conf. gr.-cath. si ié libertatea a descrie starea lucrului în urmátórele:

„Înainte de militarizarea valei Rocnei în an. 1762 au fostu comunele din această vale apartienetórie pana atunci de districtulu Bistritiei și cá atare de fondulu regiu de conditiune libera. Îndata dupa militarizare s'a concentratu venitulú din dreptulu carcimaritului dela tóte comunele militarizate, din care s'a formatu și s'a redicatu asia numitulú fondu de provențe, care a fostu unu fondu domesticu, din care s'au portatu apoi speșele administratiunei interne și scolastice. Asia din acestu fondu s'au portatu speșele necesare pentru cuartirele oficeriloru de stabu (statu-majoru) și de capitani, pre candu materialulu necesariu, adeca: lemnele, pétr'a, nesipulu și deodata și lucratorii cu palm'a, s'a prestatu gratis din partea comunelor foste granitariu. — Pre bazea autografulu imperatescu din 27 Augustu 1861 s'a restituitu dreptulu carcimaritului cu 1 Novembre 1861 la tóte comunele foste granitariu din valea Rocnei și între aceste și la comun'a opidana Rocn'a vechia. Totu prin acestu autografu imperatescu s'a dispusu, cá la acele comune foste granitariu, cari voru aretá, ca au lipsa de atari cuartire, cari de astfelu se dechiarasera de proprietate erarială, se li-se transpuna în proprietatea lorú.

„Atatu în acestu autografu, catu și în ordinatiunea înaltului ministeriu de financia ces. reg. din Vien'a d'dto 27 Septembrie 1865 Nr. 41500 se dice apriatu, ca relative cuartire suntu a se transpune la comunele foste granitariu, adeca la comuniunea locuitoriloru din respectivele comune, cari au fostu granitarii séu suntu descendenti de granitarii. Acést'a conditiune basata pe autografulu imperatescu din 27 Augustu 1861 nu se póte alterá prin nici una dispositiune ulterióra, foră a se vatemá dreptulu de dispunere alu Maiestatei Sale. De unde urméza, ca, de si cuartirulu fostu de capitanu din opidulu Rocn'a vechia s'a donatu și transpusu în an. 1870 acestei comune, această donare și transpunere se referesce cu atatu mai multu numai la comuniunea comunale fósta granitariu, cu catu această comuniune o a si cerutu spre scopuri de a servi de localu de scóla confessionala gr.-cath. din motivulu constatatu, ca-ci alta localitate pentru această scóla confessionala gr.-cath. a lipsitu, și pentru-ca această comuniune a fostu și este esclusivú numai de religiunea gr.-cath. Afora de acést'a însu-si instrumentulu de transpunere d'dto Rocn'a vechia în 2 Septembrie 1870, intentionéza această conditiune și între primitori e subscrisu și rev. dn. vicariu foraneu gr.-cath. din Naseudu cá inspectore scol. confessionale districtuale și delegatu din partea ven. ordinariatu gr.-cath. Dér' abstragundu dela această impregiurare destulu de ponderósa, scóla conf. gr.-cath. de aici a devenitu în deplina proprietate privata a acestui edificiu, și prin unu documentu validu separatú, ca-ce comuna Rocn'a-vechia prin contractulu de daruire din 25 Decembre 1870 a donatu nerevocabilmente acelu edificiu scólei confess. gr.-cath. de aici, și acestu contractu față cu comun'a donatória s'a aprobatu din partea înaltului ministeriu reg. ung. de interne cu datulu din 1 Aprilie 1871 Nr. 6156.

„Pre bazea acestui documentu validu respectivulu edificiu s'a transpusu apoi formalmente scólei confessionali gr.-cath. de aici în factica posesiune și proprietate și totu pe numele acestei scóle s'a înscrisu apoi cá proprietate privata și în cartea funduaria a comunei opidane Rocn'a-vechia, în care însusire se afle și în momentul de față. Îndata dupa acést'a a si intratu această scóla confess. gr.-cath. în respectivulu edificiu. — Vedindu inse, ca invetiamentulu se conturba cu deosebire în dilele de térgu de septemana și de tíera, pentru-ca respectivulu edificiu se afle chiaru în piatia, unde se tienu și térgurile: asia cu stima subscrisulu senatu s'a simtitu îndemnatu a face reparaturele și adaptarile necesare la localitatile din dereptu de edificiu principale, ce s'a fostu folositu de areșturi pe tempulu esistenței fostei c. r. Preture. Aceste reparaturi și adaptari, prin cari s'a straformatu respectivele areșturi în odai corespondentorie pentru numit'a scóla a costatu preste 3000 fl. v. a. din fondulu scolasticu confess. gr.-cath. și de atunci încóce se

tiene această școală în acele odăi, pre cându edificiul principal s'a datu în arenda la privati cu scopu, că se se rebonifice spesele și că se se aduca după această unu venitu anual la fondulu școlasticu confessionale proprietariului acelu edificiu, ér' după acoperirea șeselor facute se se dé acelu edificiu de cartire invetiatoriloru. Comun'a fostă granitariu Rocn'a-vechia a transpusu erariului montanu înca la an. 1826 o parcela de pamentu comunala chiar' în piația spre scopulu clădirei unui cartiru pentru parochulu rom.-cath. sub condițiune de a înlocuí în acelu cartiru și o școală confess. rom.-cath., ce s'a și intemplat, și de atunci încóce pana la an. 1873 a existatu această școală în respectivulu cartiru. Astfelu pentru pruncii baiasiloru din Rodn'a-vechia de confessiunea rom.-cath. această comuna a transpusu unu pamentu corespunditoriu de cartiru pentru parochulu rom.-cath. și pentru școală, și decumva localulu pentru această școală ar' fi de presentu dóra pré strimtu, se póte cladí unu edificiu mai corespunditoriu și totu pe aceea parcela de pamentu, fora a se aduce școl'a confess. gr.-cath. în aceea neplacuta stare de a sistá cu totulu invetiamentulu din lips'a de localitati.

„Mai incolo 'si ia libertate cu stima subscrișulu senatu școlasticu confess. a constatá, ca impregiurarea, ca-ci inaltulu ministeriu reg. ung. de interne prin emisulu din 20 Aprile 1876 Nr. 14986 a revocatu posteriormente aprobarea dáta la contractulu de darurare din 25 Decembre 1870 în sensulu legiloru sustatórie, nu póte alterá intru nemicu dreptulu de proprietate privata a școl'e confess. gr.-cath. la edificiulu, fostu cartiru de capitanu, din această comuna, ca-ci donatiunea s'a facutu irrevocabilminte și în sensulu codice civile austriace cu valóre pentru Transilvani'a. Atari donatiuni numai sub amentite condițiuni se potu anulá și înca esclusivu numai pe calea de dreptu prin judecatoriele competente, inse nici decumu pe calea politica administrativa și dintre condițiunile respective indicate taxative în acelu codice civile la donatiunea edificiului din cestiune nici una nu are locu. Impregiurarea, cumca donatiunea cestionata urmata în favorulu școl'e confess. gr.-cath. de aici nu ar' fi primitu aprobarea positiva din partea inaltului ministeriu reg. ung. de cultu și instructiune publica, după convingerea noastră basata pe dreptulu consvetudinariu, usuatu mai înainte, înca nu póte alterá dreptulu de proprietate alu școl'e confessionale gr.-cath. la cestionatulu edificiu, pentru-ca după normele sustatórie în vigóre pe tempulu donatiunei în Transilvani'a nu s'a recerutu o atare aprobare în modulu positivu.

Cu stima subscrișulu senatu școlasticu confess., care după lege reprezenta școl'a confess. gr.-cath. de aici, și care cá atare în tienórea obligamentului moralu și legalu are chiamarea a aperiá din tóte poterile interesele, bunulu și averea acestei școl'e, este de firma convingere, cumu-ca această școală a devenitu pe calea cea mai legala în posesiunea și proprietatea edificiului din cestiune, cumu-ca prin urmare acestu edificiu este proprietatea privata a școl'e confess. gr.-cath. de aici și cumu-ca în ce privesce a se alterá acestu titulu de dreptu și respective a se luá acestei școli proprietatea s'a privata numai pe calea legii se póte decide. Asemenea este de firma convingere cu stima subscrișulu senatu școlasticu confess., cumu-ca legile în valóre nu facu deosebire între individi, corpuri morali, fundatiuni și institutiuni publice recunoscute cá atari de legale în ceea ce privesce averea, bunulu séu proprietatea loru privata și astfelu și școl'a confess. gr.-cath. de aci sta sub scutul acelu legi, după cari proprietatea s'a privata nu i se póte detrage pe alta cale, decatu pe calea legii și respective pe calea politico-administrativa, numai cu invederat'a violare a acestoru legi se póte despoia de proprietatea s'a privata.

„In respunsulu nostru din 20 Oct. 1876 Nr. 31 totu la ordinulu judelei cercuale de aici din 18 Oct. a. c. Nr. 1515, prin care cu provocare la emissulu in. ministeriu reg. ung. de cultu și instructiune publica din 10 Oct. a. c. Nr. 21180 s'a demandatu subscrișulu senatu școlasticu conf. de a golí edificiulu școl'e conf. gr.-cat. și în tempu de 14 zile alu transpune inspectorelui școlasticu reg. din comitatulu Bistritia-Nasendu spre scopulu înlocuirei unei școl'e populare de statu, am aretatú impregiurările defasurate mai susu, adeca, cumca edificiulu din cestiune este proprietate privata a școl'e confessionale gr.-cat. de aici declarandu totu una data, cumca această școală de buna voia nu se póte lepadá de proprietatea s'a privata. Mai incolo a declaratú subscrișulu senatu confessionale, ca sustiene ofertulu datu prin conclusulu din 13 Augustu a. c., prin care spre scopulu înlocuirei unei școl'e populare de statu infintienda pentru pruncii de școală ai minariloru din Rocn'a-vechia voiesce a lasá diumetate din edificiulu principale. — Această declarare o sustiene și acumu subscrișulu senatu școlasticu confessionale din acelu motivu, cá pe de o parte se se satisfaca și intentiunei pentru infintiarea unei atari școl'e, ér' pre de alta parte, se póta fi înlocuita în odăile din deretu, adoptate acumu spre acestu scopu, și școl'a confessionala, apoi cá ce-alalta diumetate din edi-

ficiulu principalu se aduca ceva venitu la fondulu școl. conf. gr.-cat. spre scopulu rebonificarei șeselor avute cu adaptarea. — Cu stima subscrișulu senatu confessionale școlasticu gr.-cath. crede, ca Escelenti'a Vóștra nu aveti cunoscentia deplina despre starea lucrului, ca-ci alt-feliu nu potemu presupune a fi cu modu de a se ordiná cu calcarea legiloru positive luarea unei proprietati private din positiunea factica a proprietariloru, precumu este școl'a noastră conf. gr.-cath., numai pre calea politico-administrativa. Ba înca, ce ne dóre mai multu, judele processuale de aici, care a tienutu unele odăi din edificiulu principale în chiria pre tempu determinatu, a și transpusu nu numai acele odăi din edificiulu principale, ci și celelalte tóte, adeca edificiulu întregu inspectorelui de școală reg., — ér' pre școlarii gr.-cath. de odata și pre invetiatori i-a scosu cu forță din localulu școlasticu și de atunci încóce școl'a confessionala gr.-cat. a incetatu cu totulu.

„Escelenti'a Vóștra! după convingerea subscrișului senatu școlasticu, unu atare actu nu póte fi decatu unu abusu de poterea oficiului, o violentia publica în dreptulu de proprietate privata și pentru această nici pre departe nu potemu crede a se fi intemplat cu consimțimentulu Escelentiei Vóștre. Este incredintiatu subscrișulu senatu școlasticu, cumca suntú factori, cari din diverse interese luca la ruinarea poporului romanu fostu granitariu din această comuna și acestoru factori avemu a atribuí și tendința de a se despoia școl'a conf. gr.-cath. de aici, de proprietatea sa privata pre o cale ce e diametralu opusa cu legile positive garantate prin constitutiunea regatului Ungariei pentru toti civii, corporatiunile morali, fundatiunile și institutiunile publice, fora deosebire de nationalitate, confessiune, rangú séu dignitate, și pentru această subscrișulu senatu școl. confessionale, cu provocare la scutul acestoru legi, indrasnesce a apelá la cunoscutulu simțiu de dreptate alu Escelentiei Vóștre și deodata a se rogá cu supunere, cá Escelenti'a Vóștra luandu în consideratiune pre departe dreptulu de proprietate privata a școl'e confessionale gr.-cath. de aici la edificiulu din cestiune, ér' pre dealta-parte aceea impregiurare, ca în casu, cându se ar' sustiené dispozițiunea fortiata a judelei processuale; școl'a confessionala gr.-cath. de aici la care concurgu preste 182 școlari curenti, ar' trebui se inceteze cu totulu din lips'a altui localu corespunditoriu, precandu pruncii de școală ai minariloru de aici, pentru cari este a se infintia școl'a popularia de statu, suntú abia a patra-parte față cu pruncii de școală gr.-cath, unu evenimentu ce în întregu raionulu fostulu regimentu granitariu romanu în Transilvani'a, ba potemu dice în întregu regatulu Ungariei nu se intemplá, și care evenimentu ar' produce o indignare generala și ar' dá inse și la intrerpretari și deduceri în nefavorulu inaltului regimú, se binevoiesca a contramandá dispozițiunea emanata sub datulu din 10 Octombre a. c. Nr. 21180 și sub datulu din 7 Novembrie a. c. Nr. 26215 și a sustiené școl'a noastră confessionala gr.-cath. în dreptulu ei de proprietate privata la edificiulu din cestiune la care ne mai luamu libertate a mai adauge, cumca pentru școl'a popularia de statu se póte cladí unu edificiu corespunditoriu, pentru care pamentulu de lipsa comun'a politica 'lu póte dá chiaru în piația séu la casu de lipsa subscrișulu senatu școlasticu confessionale gr.-cath. se declara alu oferi din gradin'a edificiului susu numitu în frontu cu strad'a principala de catra piația.

„Din șiedinti'a senatului școlasticu conf. gr.-c., tienuta în comun'a opidana Rocn'a-vechia în 15 Nov. 1876.

Presiedintele: Notariulu șiedintiei:
Clementu Lupsiai m. p., Silvestru Muresianu m. p.
parochu gr.-cath.“

Acestu recursu s'a respinsu prin resolutiunea inaltului ministeriu de culte și instructiune publica de dto Budapest'a 4 Martiu 1877. Nr. 3268.

Ajutoria pentru raniti.

Fagarasiu, 9 Augustu 1877.

Domnule Redactoru! Alaturandu list'a ofrandelorú, collectate prin subscrișele în favórea soldatiloru romani raniti, ne rogamu se binevoiti a o publicá în colónele „Gaz. Trans.“ pentru legitimarea noastră. Sumele s'au tramisu de a dreptulu la societatea „Crucea rosie“ în Bucuresci. — Collectarea urmédia înca neintreruptu între poporulu din comitatulu nostru și nu vomu intardiá a aduce la timpulu seu rezultatulu la cunoscentia publica.

Primiti, dle Red., salutarile nóstre cele mai cordiale,
Zinc'a Romanu. Anastasi'a Popescu.

Conspectulu ofrandelorú pentru soldatii romani raniti în resbelu cu Turci'a, ce s'au collectatu din Fagarasiu de subscrișele:

Anastasi'a Popescu 12 chilogr. scama, 20 triangule de panza, 17 compresse, 8 fasi de panza, 3 de lana; Zinc'a Romanu 2 chilogr. 60 gr. scama și 8 duzine de vata;

Mari'a Etvesiu 2 chilogr. scama, 14 triangule, 12 compresse, 6 fasi de panza, 2 de lana; Revec'a Cipu 2 chilogr. 90 gr. scama, 1 camésia și 2 carpe de inu; Mari'a Aiseru 2 chilogr. scama, 12 triangule, 10 fasi de panza, 2 de lana; Zinc'a Pandria 1 chilogr. 50 gr. scama, 14 triangule, 5 fasi de panza și 2 ciarceafuri; Luis'a Gremoiu 1 chilogr. 25 gr. scama, 56 compresse, 5 fasi de panza; Ecaterina Cepesiu 50 gr. scama, 8 fasi de panza; Mari'a Poparadu 1 chilogr. 60 gr. scama; An'a Ciora 1 chilogr. 50 gr. scama; Sofi'a Popu 75 gr. scama.

Dela urmatórii domni și dómne din Fagarasiu:

Ioane Romanu 100 fl., Eugeni'a Codru 6 fl., Luis'a Gremoiu 5 fl., Duvlea 15 fl., Turcea 5 fl., Samuile Ganea 5 fl., Alesandru Micu 1 1/2 napoleonu de aur, Dimitrie Chisereanu 2 taleri imperiali, Georgiu Aiseru 6 fl., Nicolae Tom'a 1 fl., Ioane Grama 5 fl., Ioane Florea 5 fl., Zinc'a Pandria 2 fl., George Boeriu 5 fl., Avisalomu Boeriu 3 fl., Nicolau Rincsey 5 fl., Petru Popescu 1 galbinu, Georgiu Bologa 1 fl., Ioane Ciutea 1 fl., Vasilie Poppu 5 fl., Orecine 1 fl., Alesandru Reglanu 1 fl., Ioane Ganea 1 fl. Dela domnii: George Ionescu din Ticusiuulu sasescu 1 fl. 50 cr., Gerasimu Grama din Reusioru 3 fl., Ioanu Micu din Poian'a-Marulu 1 fl.

Sum'a totala: 183 fl. 50 cr. v. a., 1 1/2 napoleonu, 1 galbinu și 2 taleri.

Anastasi'a Popescu m. p. Zinc'a Romanu m. p.

Or'a ultima. „Agentiei Havas“ i se telegraféza din Nicopoli 9 Aug.: Din cei 10,000 romani cari compunu divisiunea 4-a, 6000 au plecatu spre Plevn'a pentru intarirea corpului Krüdener, ér' 4000 au remasu garnisóna în Nicopoli.

Se a deveresce imediat'a intrare în actiune a Serbiei. — Se sustiene ca la Rasgradu a fostu o batalia în care au invinsu rusii. — În Asi'a au reportatu rusii unele mici victorii.

Rogamu pe domnii aceia, a caroru abonamentu espira cu 1 Augustu st. v., cá se grabesca cu reinoirea lui, déca voiescu cá se li se tramita foi'a regulatu.

P. T. domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele **esactu**, aratandu și **post'a cea mai aprópe** de loculu unde locuiescu.

Abonamentele se potu face în totu timpulu cu condițiunile din fruntariu. Scrisorile sunt a se adressá la

Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIET“ în Brasiovu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de notariu cercuale în notariatulu Streza Cartisioarei cu comunele afiliate Streza Cartisioara, Oprea Cartisioara, Scoreiu și Arpasiulu superioare impreunatu cu unu salariu anual de 400 fl. v. a. și cartiru liberu în comun'a Streza Cartisioara, se escria prin această concursu cu terminu pana în **2 Septembrie 1877**. Doritorii de a compete au a-si asterne suplicelle loru instruite în sensulu §. 74 articulu de lege XVIII din 1871 pana la susu numitul terminu, acestui oficiu, dovedindu totuodata ca cunoscu și limb'a maghiara.

Arpasiulu inferioare, 30 Iuliu 1877.

2—3 **Oficiulu pretoriale.**

Pretiturile piatiei în 10 Augustu 1877.

	Hectolitru. fl. cr.	Hectolitru. fl. cr.	
Granu } fruntea	8.30	Mazerea	7.—
	7.50	Lintea	—
	6.80	Fasolea	—
Mestecatu	6.05	Cartofi	—
Secara } fromósa	4.60	Sementia de inu	13.50
	4.40		1 Chilo. fl. cr.
Ordiulu } frumosu	4.80	Carne de vita	—36
	4.40	„ de rimatoriu	—48
Ovesulu } frumosu	3.40	„ de berbece	—24
	3.30		100 Chile. fl. cr.
Porumbulu	4.30	Seu de vita prospetu	42.—
Meiu	4.50	„ „ „ topitu	—
Hrisca	—		

Cursulu la burs'a de Vien'a din 10 Augustu st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	62.95	Oblig. rurali ungare	73.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	66.75	„ „ Banat-Timis.	74.75
Losurile din 1860	111.80	„ „ transilvane.	74.—
Actiunile banței nation. 818.—	—	„ „ croato-slav.	—
„ instit. de creditu 168.20	—	Argintulu în marfuru	106.90
Londr'a, 3 luni	122.40	Galbini imperatesci	5.83
		Napoleon'd'ori	9.80
		Marci 100 imp. germ.	60.20